

W dniach 9-11 kwietnia 2013r. odbyła się wizyta studyjna w zarządzie Związku Komunikacyjnego VBB w Berlinie, w ramach projektu „System Bilet Metropolitalny dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego BiT-City”,

Uczestnicy wyjazdu:

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Piotr Całbecki – Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Agnieszka Gołębiowska – Pełnomocnik Zarządu ds. Koordynacji Projektu BiT-City

Magdalena Mike-Gęsicka – Naczelnik Wydziału Nadzoru Właściciel. i Przekształceń

Tomasz Moraczewski –Pełnomocnik Zarządu ds. Transportu i Komunikacji

Bartosz Nowacki – Dyrektor Departamentu Transportu Publicznego

Marek Wandzioch – pomoc administracyjna; Departament Transportu Publicznego

Urząd Miasta Bydgoszczy

Piotr Gondek – Naczelnik Wydziału Funduszy Europejskich, ZDMiKP

Rafał Grzegorzewski – Naczelnik Wydziału Transportu Publicznego, ZDMiKP

Urząd Miasta Torunia

Marcin Kowallek – Dyrektor Wydział Gospodarki Komunalnej

Krzysztof Przybyszewski – Kierownik Referatu ds.Publicznego Transportu Zbiorowego

Przedmiot i cel wizyty:

Zaprezentowanie przedstawicielom władz Bydgoszczy, Torunia i Województwa Kujawsko-Pomorskiego zasad funkcjonowania związku komunikacyjnego na przykładzie VBB oraz skoordynowanego systemu zarządzania transportem publicznym i działania jednolitego systemu taryfowego na terenie Berlina i Brandenburgii.

VBB Verkehrsverbund Berlin-Brandenburg GmbH to związek komunikacyjny, oficjalnie założony 30 grudnia 1996 roku, obejmujący swoim zasięgiem stolicę Niemiec Berlin oraz otaczający ją kraj związkowy Brandenburgię, z gminami i miastami odpowiedzialnymi za transport publiczny.

Zakres działania VBB obejmuje zarządzanie taryfą, zintegrowany system informacji pasażerskiej, wspólny marketing, kontraktowanie i controlling regionalnych usług kolejowych.

„System Bilet Metropolitalny” (SBM) jest projektem partnerskim, którego beneficjentem jest Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a podmiotami upoważnionymi miasto Bydgoszcz i Gmina Miasta Toruń. Zakłada on stworzenie zintegrowanej oferty taryfowej obejmującej swoim zasięgiem aglomerację bydgosko-toruńską z możliwością rozszerzenia na całe województwo Kujawsko-pomorskie, przy uwzględnieniu funkcjonowania wielu systemów transportowych na obszarze B-TOM (kolej regionalna, komunikacja miejska i podmiejska).

Pierwsza część oficjalnego spotkania obejmowała wizytę w siedzibie VBB, podczas którego Prezes Hans-Werner Franz przedstawił prezentację Zarządu Transportu VBB.

Na wstępie omówione zostały założenia reforma kolei w Niemczech przeprowadzona w roku 1994, która zakładała otwarcie dostępu do infrastruktury kolejowej dla prywatnych przewoźników oraz przeniesienie kompetencji co do organizacji pasażerskich przewozów kolejowych bliskiego zasięgu na kraje związkowe.

Następnie przedstawione zostały zasady finansowania oraz organizacja transportu publicznego w Niemczech, zarówno na poziomie ogólnokrajowym jak i regionalnym oraz przedstawiono zestawienie danych dotyczących funkcjonowanie transportu publicznego na terenie działania VBB, takich jak liczba linii, dworców, środków komunikacji oraz firm przewozowych, zarówno publicznych jak i prywatnych.

Dalsza część spotkania dotyczyła omówienia struktury własnościowej jak i organizacyjnej VBB, zadań i kompetencji jej poszczególnych organów oraz gremiów doradczych. W tej części pojawiło się wiele pytań szczegółowych ze strony delegacji, związanych z planami utworzenia podobnej struktury zarządzającej SBM.

W kolejnej części prezentacji dotyczącej spektrum działalności VBB szczegółowo zostały omówione takie elementy, jak zarządzanie taryfami i wsparcie sprzedaży, podział przychodów, zarządzanie umowami, zarządzanie ruchem regionalnym, zarządzanie infrastrukturą, opracowywanie oferty przewozowej oraz marketing i informacja pasażerska.

Podsumowanie prezentacji zawierało charakterystykę korzyści wynikających z funkcjonowania Związku Komunikacyjnego, zarówno dla udziałowców finansujących transport publiczny (jednostek samorządu terytorialnego), firm przewozowych oraz przede wszystkim podróży. Najbardziej wymiernym dowodem na prawdziwość przedstawianych tez, było zestawienie wzrostu dochodów z biletów oraz liczby podróżnych korzystających z transportu publicznego w latach 2000 – 2011.

Podczas dyskusji wyartykułowano cztery główne bloki, na które należy zwrócić szczególną uwagę podczas tworzenia struktury odpowiedzialnej za zarządzanie SBM na obszarze B-TOM.

Blok 1 – możliwość „sztywnego” rozdzielenia kwestii zarządzania transportem publicznym i zarządzania systemem taryfowo – biletowym. Doświadczenie VBB wskazuje, że ze względu na szereg powiązań tych dwóch aspektów ich sztywne rozdzielenie jest raczej niemożliwe.

Blok 2 – rozstrzygnięcie kwestii instytucjonalnych (podział wpływów i udziałów poszczególnych Partnerów w strukturze odpowiedzialnej za zarządzanie SBM),

Blok 3 – problematyka rozliczeń finansowych pomiędzy Partnerami jako niezwykle wrażliwy czynnik, wymagający rozwiązania z należytą starannością i koniecznością pozyskiwania wielu danych stanowiących podstawę do rozliczeń,

Blok 4 – Konieczność kompleksowego, wspólnego i spójnego zarządzania informacją pasażerską i kanałami jej dystrybucji.

Spotkanie w siedzibie VBB zakończyło się deklaracją o woli dalszej współpracy wyrażoną przez Marszałka Piotra Całbeckiego i Prezesa Hans-Werner’a Franz’a, który ze swej strony zaoferował możliwość korzystania z bogatych doświadczeń Związku Komunikacyjnego, którym

kieruje.

Kolejnym etapem wizyty studyjnej było zapoznanie się „z bliska” z funkcjonowaniem rozwiązań dotyczących transportu publicznego w Berlinie i jego okolicach. Pierwszym miejscem na trasie zwiedzania był dworzec **Zoologischer Garten**, jako przykład miejskiego węzła przesiadkowego dla różnych środków komunikacji. Członkowie delegacji mieli okazję zapoznać się z zasadami zakupu biletów w automatach biletowych oraz na bieżąco aktualizowaną, dynamiczną informacją pasażerską.

Następnym elementem był przejazd pociągiem do **Falkensee** – regionalnego dworca, który jest przykładem węzła przesiadkowego (pociąg/komunikacja autobusowa), na którym funkcjonuje stosowna informacja dla podróżnych oraz skomunikowane rozkłady jazdy.

Kolejnym przystankiem był dworzec **Friesack** - wyremontowana mała stacja z podstawowym wyposażeniem, infrastrukturą przystosowaną dla potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych oraz rozbudowanym zapleczem Park&Ride.

Zakończeniem wizyty studyjnej był powrót do Berlina na dworzec **Hauptbahnhof**, będący obecnie głównym węzłem komunikacyjnym miasta oraz krótka przejażdżka odcinkiem nowo oddanej do użytku linii metra, zakończona przy Bramie Brandenburskiej.

System zarządzania transportem publicznym, z którym mamy do czynienia na obszarze funkcjonowania Związku Komunikacyjnego VBB oraz komfort i łatwość, z jaką mogą korzystać podróżni z wielu dostępnych środków transportu oraz wariantów taryfowych, są bez wątpienia rozwiązaniami wzorcowymi.

Możliwość skorzystania z doświadczeń VBB przy implementacji podobnych rozwiązań w procesie wdrażania SBM na terenie aglomeracji bydgosko-toruńskiej, spotkało się z bardzo przychylnym przyjęciem uczestników wizyty studyjnej i z pewnością będzie procentować w przyszłości.